

A Hamvas Béla Városi Könyvtár 2021. évi beszámolója

2440 Százhalombatta, Szent István tér 5.

Kovács Marianna

Százhalombatta, 2022. február 25.

Városi könyvtárak és települési nyilvános könyvtárak 2021. évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló

- a. **sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)**
- b. **tárgyévi innovációk, innovatív lépések**
- c. **az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények**

Intézményvezetőnk Kovács Marianna vezetői megbízása 2020-ban lejárt. Ez évben ismételten benyújtotta pályázatát, amely pozitív elbírálásban részesült, így újabb öt évig vezeti az intézményt.

2021-ben a könyvtár hosszabb ideig bezárni kényszerült. Ennek két oka volt: az egyik, a járványügyi helyzetnek volt köszönhető, mely a tavalyi évtől alapjaiban befolyásolja és határozza meg a könyvtárak életét. A zárvatartás másik oka a könyvtár egészére kiterjedő állományellenőrzés lebonyolítása volt.

Így 2021-ben az első negyedévet elsősorban az otthoni munkavégzés és a leltár határozta meg. A leltárt megelőzően leválogattuk és selejtbe tettük az állomány elhasználdott vagy elévült köteteit. A 3/1975. (VIII.17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről alapján, 2021. március 1-től március 31-ig állományellenőrzést végeztünk.

A 194/2021. (IV.26.) Kormányrendelet hatályba lépését követően a könyvtárunk fokozatosan megnyitotta olvasói tereit és újraindította szolgáltatásait.

A Százhalombattai Könyvtárért Alapítvánnyal karöltve folytattuk az előadóterem felújítását. A festés és a fényzáró függönyök megvásárlásával mára egy kellemes használói környezet várja látogatóinkat.

Mivel 2020-ban könyvtárunk a járványügyi helyzet miatt a tervezett tematikus programját nem tudta megtartani, ezért 2021-ben újra meghirdettük a Nyugdíjasok évét. A személyes találkozást a pandémiás helyzet az év nagy részében nem tette lehetővé, ennek kiküszöböléseként igyekeztünk a kapcsolatok építését áthelyezni az online térbe. Folytattuk a célcsoport résztvevőivel „A könyvtár arca” programunkat, ahol a vállalkozó kedvű olvasóinkról plakátokat készítünk, amiket felhasználunk könyvtárunk marketing tevékenységéhez. A célcsoport igényeinek megfelelően szerveztünk eseményeket, közös programokat.

Nagy sikere volt a középiskolások 50 órában teljesítendő közösségi szolgálatnak. Intézményünk online formában megoldható feladatokkal segítette a teljesítést, amellyel a könyvtár népszerűségét is növeltük.

A Városi Archívum részlegében 2020-ban megszűnt történelmi státuszt megbízási díjas munkákkal pótoltuk.

Az intézmény dolgozói 2021-től negyedéves munkaidőkeretben dolgoznak.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Az előzetes terveknek megfelelően részleges állományellenőrzést tartottunk mind szabadpolcos, mind a raktári állományrészen.

Kiemelt kulcsterület az információhoz korlátozás nélküli, azonnali hozzáférés biztosítása. Közönséggel rendezvényeket alig tarthattunk, közösségi oldalainkon még erőteljesebb lett a jelenlétünk. Folyamatos volt az új dokumentumok beszerzése, ezek automatikusan megjelennek online katalógusunkban is. Rendkívül érzékenyen érintette a gyermekkönyvtári munkát, hogy bezárás alatt elmaradtak az óvodások, iskolások gyermekkönyvtári foglalkozásai, a nyári táborok száma is egy táborra csökkent.

2021-ben célunk továbbra is a beiratkozók és könyvtárhasználók számának növelése volt. Ennek érdekében fő feladatunk, hogy gyűjteményünk és szolgáltatásaink által minél kedvezőbb feltételeket biztosítsunk a használóink számára a magyar és egyetemes kultúra értékeinek megismerése, az élethosszig tartó tanulás céljából. A járvány miatti szigorú szabályok betartása mellett a zárva tartás idején is különböző csatornákon tartottuk a kapcsolatot olvasóinkkal.

3. Szervezet

2021-ben könyvtárunkban 10 fő munkatárs dolgozott. 8 szakalkalmazott, azaz könyvtáros, és 2 nem szakalkalmazott munkatárs: gazdasági ügyintéző, és a városi internet rendszergazdája. A városi rendszergazda munkaköre kiterjed a városi intézmények informatikai feladatainak elvégzésére.

Gazdasági ügyintézőnk egyszemélyben végzi a gazdasági, személyzeti, és ügyviteli feladatokat.

2022-ben egy munkatársunk nyugdíjba vonul, munkája folyamatosságáról, a megfelelő szaktudású kolléga pótlásáról gondoskodni kell

Állandó takarító személyzetünk nincs, megbízási szerződéssel alkalmazunk egy munkatársat, aki heti 4 napon 3 órát dolgozik.

Az éves szakmai beszámoló, illetve a közösségi oldalakon megjelenő bejegyzéseink jól tükrözik azokat a mindennapi feladatokat, melyeket a könyvtárosok elvégeznek, gyakran munkaidőn túl is, alkalmanként a saját otthonukban, saját eszközeiken. A hagyományos szolgáltatások mellett évről évre újabb igények jelennek meg munkánkban. A társadalmi változások miatt egyre nagyobb szerepet kap könyvtárunk életében a helyi közösségépítés, szociális feladatok, internetes szolgáltatások és az online ügyintézés. Az interneten keresztül érkező igényekre, kérésekre azonnal válasszal kell szolgálni, függetlenül a helytől vagy az időtől.

4. Infrastruktúra

- a. fizikai terek állapotának változása**
- b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása**
- c. egyéb infrastruktúra**

A Könyvtárért Alapítvány segítségével folytatódott az előadóterem felújítása: megtörtént a festés és az ablakokra sötétítő függönyöket vásároltunk, hogy a terem vetítésre is alkalmassá váljon.

Tovább gondoztuk a Babérliget olvasó-udvart, igyekeztünk olvasóinkat rászoktatni e kinti tér használatára.

A könyvtár akadálymentesen a Barátság Művelődési Központ felől lifttel megközelíthető, terei kerekesszékekkel is optimálisan használhatók, de a könyvtáron belül két szint akadálymentesítése nem megoldott. A kölcsönző tér egyben az olvasó tér is. Az olvasótermi és helyismereti gyűjteményünk a folyóiratokkal együtt képezik az úgynevezett „csendes teret”, ugyanakkor az olvasóterem ad helyet a különböző rendezvényeinknek is. A gyermek részleg jól elkülönítve, másik szinten található, ahol csak 16 év alattiak részére található dokumentumok.

Az IKT eszközök állapota elfogadható, a könyvtár egyben a NAVA Pont is. Az olvasói asztali számítógépek használhatóak, de fejlesztésre szorulnak. Ma már a könyvtár valamennyi terében elérhető szabad WiFi is van. A rendszergazda segítségével 5 új számítógépre tudtuk megvásárolni az legújabb Office csomagot, így segítve a könyvtárosok gyors és magas színvonalú munkáját.

5. Gyűjteményi információk

- a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés**
- b. gyűjteményfeltárás**
- c. állományvédelem**
- d. digitalizálás**

A könyvtár állománya 2021. december 31-én 65.498 könyvtári dokumentum volt, a gyűjtemény jellemzően könyvekből, hangoskönyvekből, zenei CD-kből, CD-ROM-okból, DVD-kből, diafilmekből, helytörténeti anyagokból, hanglemezekből és térképekből áll. A könyvtári állomány 100%-a feldolgozott, katalógusból elérhető.

A normatívának köszönhetően az elmúlt évben megfelelő mértékben tudtuk bővíteni gyűjteményünket. A könyvtárba a tavalyi év folyamán 131 folyóirat jár. Ennek többségét a Nemzeti Kulturális Alaptól kapjuk, ezek leginkább tudományos folyóiratok. Néhány folyóiratot magánszemélyektől kapunk rendszeresen ajándékba. Mind a gyarapításnál, mind a törlésnél figyelembe kell venni az olvasói igényeket és szokásokat. Ebben segíthet a folyamatos kommunikáció, illetve a lehetőség biztosítása, hogy bárki ajánlhasson könyveket, folyóiratokat vagy egyéb dokumentumot. Számos módon kapcsolatba lehet lépni interneten keresztül is a könyvtárral, de a honlapunk olvasóimenüjében is van egy közvetlen elérhetőség „Beszerzési javaslat” címmel.

Az állománygyarapításban további segítséget jelent a „Könyvet a könyvtáraknak” projekt (régebben Márai-program). Könyvtárunk a projektnek köszönhetően 65 darab könyvet kapott térítésmentesen.

A könyvtári állomány online katalógusa lehetővé teszi, hogy a könyvtár nyitvatartási idején túl is keresni lehessen benne. Elsősorban helyhiány miatt a dokumentumok egy jelentős részét – 25%-át – a raktárban helyeztük el, de a katalógusunkban minden kötet visszakereshető, a kért dokumentum azonnal az olvasók kezébe adható.

A Városi Archívum anyaga nem kölcsönözhető, kizárólag helyben kutatható. 2021-ben 14 db könyv került újonnan a helytörténeti állományba. Az Archívumnak jelenleg állandó történésze nincs, így a könyvtár egy fő történészt alkalmaz megbízási szerződéssel, aki a könyvtáros munkatársak segítségével próbálja a feladatokat ellátni. A helyismereti anyagokat állománymegőrzési szempontok alapján digitalizáljuk (leginkább az aprónyomtatványokat).

2021-ben könyvtárunk állományellenőrzést végzett. Kisebbségi megszakítással, de kb. 5 hét alatt sikerült az egész állományra kiterjedő leltárt elvégezni. A leltárt megelőzte egy, leginkább a raktárra vonatkozó nagyarányú selejtezés is, ahol közel 10 ezer dokumentumot selejteztünk le. Ezek elavult, rongált vagy duplum dokumentumok voltak. Az állományellenőrzés során megállapított hiány összesen 190 db dokumentum volt, melyek a leltározás után selejtezésre kerültek a leltárhiány jegyzéken, de a könyvtár hiányzó dokumentumainak száma a megengedett hiány mértékét nem haladták meg.

Állománygondozásnál fő célunk, hogy a dokumentumok jó fizikai állapotban kerüljenek a használókhoz. A könyvtár különböző információs tábláinak cseréje, és az elhasznált raktári jelezetek (színcsíkok) cseréje folyamatosan történik.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

- a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei**
- b. helyben elérhető szolgáltatások**
- c. távolról elérhető szolgáltatások**
- d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások**
- e. online felületek (honlap, közösségi média)**

A járvány súlyos hatással volt a mindennapjainkra. Hivatalosan 145 napot voltunk nyitva, de az „Ablakos kölcsönzés” szolgáltatás is elérhető volt a bezárás alatt is.

A könyvtárunkban nem található dokumentumokat, az Országos Dokumentum-ellátási Rendszeren keresztül is biztosítottuk a használóink számára.

A járvány miatt az egész könyvtár, de leginkább a gyermekkönyvtár különösen nehéz helyzetbe került. Az óvodás, iskolás csoportoknak rendszeresen tartottunk foglalkozást, de voltak rendhagyó órák is, ahol a gyerekek különféle témákat dolgoznak fel közösen, a gyermekkönyvtárosok irányításával. Ezek a programok teljesen megszűntek az iskolai időszakban. Hagyományos versenyek közül a Vers- és prózamondó versenyt már online módon rendeztük meg. YouTube-on és a Facebookon ünnepeltük a magyar Költészet napját is.

Az elmúlt évben a hagyományos könyvtári szolgáltatásaink közül változatlanul a legnépszerűbb a dokumentumok kölcsönzése volt, amely a könyvek mellett időszaki

kiadványok, CD, DVD és elektronikus anyagokra terjedt ki. A zárva tartás mellett, az olvasási kedv fenntartásának érdekében hírleveleinkben új beszerzéseinkről folyamatosan adtunk hírt, portáljainkon online könyvajánlókat jelentettünk meg.

A könyvtárat távolról használók száma évről-évre nő. A két honlap (könyvtár és gyermekkönyvtár) és az OPAC (online katalógus) látogatottsága egyaránt jelentős. A felnőtt és a gyermekkönyvtár közös oldallal van jelen a Facebookon. Emellett más közösségi oldalakat is napi szinten használunk, hogy minél szélesebb körben bemutathassuk könyvtárunk szolgáltatásait.

A közösségi szolgáltatók diákok munkáit egy ajánló blogon népszerűsítjük, a felnőttkönyvtár fotókat oszt meg a Facebookon, és az Instagramon is.

Olvasóink a Városi Archívum anyagát kizárólag helyben használhatják. Könyvek, helytörténeti anyagok, cikkek, fotók állnak rendelkezésükre a város életéről. Helyben elérhető szolgáltatásunk között az irodai szolgáltatások népszerűek: a nyomtatás, fénymásolás, szkennelés, sokan igénylik a laminálást és a hőkötetést is. Részlegeink kézikönyvtári állományrésze is csak helyben használható. Sokszor bizonyul hasznosnak egy-egy lexikon, vagy kézikönyv a tanulmányok (szakdolgozatok, házi dolgozatok) megírása során.

7. Minőségirányítás

- a) **használói elégedettségmérés**
- b) **önértékelés**
- c) **megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)**

Minőségirányító tevékenységünket – a TQM alapelveinek figyelembe vételével – 2001-től folyamatosan végezzük. Szervezetünk tagjai azonos értékrend mentén dolgoznak, amelynek középpontjában az elvégzett munka minősége, mennyisége és eredményessége áll.

2017 januárjában a könyvtár Minősített Könyvtár Címet kapott a magyar Kultúra napján. A címet öt évre kaptuk, mely a 2021. december 31-vel véget ért.

2021-ben könyvtárunk a bezárás során a gyors és folyamatos kommunikációt a minőségirányítás fontos részének tekintette. Minőségbiztosítási munkacsoportunk irányításával folyamatosan tájékoztattuk a könyvtárhasználókat szolgáltatásaink igénybevételének módjáról és a változásokról. Megjelenésünk folyamatos volt a médiában, honlapunkon és a közösségi oldalakon is.

Munkánkat nagyban segítette a minőségbiztosítás jóvoltából alkalmazott eszközök: stratégiai gondolkodás, csapatmunka, partnerség, felelősség, innovatív szemlélet.

Elégedettség felmérést a tavalyi év során nem végeztünk, de folyamatosan figyeltünk a minőségbiztosítással kapcsolatos dokumentumainkat és ahol szükséges volt, megújítottuk, aktualizáltuk azokat. .

8. Tudományos kutatás és kiadványok

A Városi Archívum „Helytörténeti kalandozások” címmel cikksorozatot indított helytörténeti témában a könyvtár Facebook oldalán. A sorozatban 48 darab cikk jelent meg.

Két előadást hallhattunk helytörténeti témakörben a következő címmel: A pestistől a covidig járványok Battán és környékén; Százhalombatta birtokosai az Árpád-kortól a XX. századig. Folytattuk az „Oral History” sorozatunkat.

Könyvtárunk több éve állít össze könyvajánlókiadványt kimamák, kisbabák és kispapák részére Könyvkelengye címmel. Fontosnak tartjuk tudatosítani a városlakókban, hogy a könyvtárba nem csak a már olvasni tudó gyerekekkel érdemes beiratkozni, hanem már a családtervezéstől, a terhességen át, a beszédtanulás, és óvodába szoktatás időszakára is tudunk könyveket ajánlani. A kiadványainkat gyermekkönyvtárosaink a százhalombattai Védőnői szolgálattal közösen állítják össze. A megjelenést a Battai Könyvünnepre időzítjük.

9. Partnerségi együttműködések

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Partnerkapcsolataink egyik legfontosabb erőforrásunk. Velük együtt tudjuk stratégiai célkitűzéseinket megvalósítani.

A helyi iskolákkal és óvodákkal, a környékbeli könyvtárakkal jó kapcsolatot ápolunk.

Könyvtárunk online lehetőséget biztosít a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény előírásai szerint az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítésére, mely előfeltétele az érettségi bizonyítvány kiadásának. Az idei évben több mint harminc középiskolával kötöttünk szerződést, az ország minden tájáról.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

A Hamvas Béla Városi Könyvtár nagy figyelmet fordít a szervezeti célok és értékek kommunikálására. A sajtó munkatársaival történő kapcsolattartás a mindennapi feladatunk része. Az egységes arculat megjelenik a külső kommunikációban, következetes üzeneteket közvetítve a használóink és a partnereink felé. Az információs technológia fejlődése és a kiobbant járványhelyzet intézményünk kommunikációját is megváltoztatta: jelentős szerepet kapott az online kommunikáció. A könyvtár közösségi oldalain (Facebook, Instagram, YouTube) rövid, szöveges üzenetekkel, kép- és videótartalmak közzétételével, friss és dinamikus szemlélettel, tematikus tartalmakkal (linkgyűjteményekkel) értük el a különböző korosztályokat. Eszközeink: folyamatosan frissülő honlap, hírlevelek, közösségi média felületeinek alkalmazásaival.

Szolgáltatásainkról (Ablakos kölcsönzés, új beszerzések, irodai szolgáltatások), programjainkról (Könyvajándék Nap, kiállítások, könyvbemutatók, előadások), az intézménnyel kapcsolatos újdonságokról 2021-ben is rendszeresen tudósítottak a városi nyomtatott és online sajtóban, a helyi televízióban. Tavaly több mint 20 cikk jelent meg könyvtárunkról, az online sajtó 30 alkalommal tudósított rólunk, intézményvezetőnk több alkalommal is vendége volt a százhalombattai Halom TV műsorának.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által

- a. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,**
- b. a könyvtár tevékenységét segítő 2021-ben nyújtott szolgáltatásairól,**
- c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról**

A járványügyi helyzet alatt 2021-ben is sok váratlan probléma merült fel a jogszabályok alkalmazását tekintve. A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár segítette a megyében működő könyvtárakat, tájékoztatott a legújabb jogszabályok megjelenéséről. Kiemelkedő segítséget kaptunk szolgáltatások, jó gyakorlatok terén a könyvtár zárás utáni újra nyitásához. Minden alkalommal közvetítették felénk az államtitkári tájékoztatón elhangzott közérdekű információkat.

A kapcsolattartás folyamatos a megyei könyvtárral, mind a könyvtár igazgatója, mind a könyvtár munkatársai segítőkészen álltak kérdéseinkhez, személyesen, telefonon, e-mailen egyaránt.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

- a. a pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen mértékben befolyásolták a szolgáltatási környezetet és ezek milyen módon voltak fenntarthatóak a 2021-es évben?**
- b. hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?**

A pandémia alatt könyvtárunk kapcsolatot tartott az olvasókkal, folytattuk a kölcsönzést, az olvasók kérésének megfelelően könyvcsomagot állítottunk össze. A személyes találkozás helyett előtérbe került az online tér, illetve a telefonos kapcsolattartás. A könyvtár Facebook oldalán az újonnan elérhető könyveinkről heti rendszerességgel fényképes ajánlót osztottunk meg, a helyi folyóiratban ajánlottuk új könyveinket, folyóiratainkat. Emellett felhívtuk a figyelmet a könyvtár honlapján keresztül elérhető on-line katalógusunkra, ismertettük az elérési útvonalat, a keresési lehetőséget.

Online felületeinken folyamatosan tájékoztattuk a lakosságot a veszélyhelyzettel kapcsolatos jogszabályi előírásokról és a védekezéssel összefüggő információkról.

Véleményünk szerint a százhalmombattai Hamvas Béla Városi Könyvtár alkalmazkodott a helyzethez, és elengedve a korábbi célokat már az új kihívásoknak igyekszünk megfelelni.

Százhalmombatta, 2022. február 25.

.....
aláírás
Intézményvezető

Százhalmombatta, 2022. ....(hó).....(nap)

.....
aláírás
Fenntartó